

สรุปสาระสำคัญ
การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) ครั้งที่ ๕๑
(51st SEAMEO Council Conference: SEAMEC)
และการประชุมเชิงยุทธศาสตร์ระดับรัฐมนตรีศึกษาของซีมีโอ ครั้งที่ ๕
(5th SEAMEO Strategic Dialogue of Education Ministers: SDEM 5)
หัวข้อ “New Education Imperatives in a Post-COVID Era”
ผ่านระบบการประชุมทางไกล
วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจาก นางสาวตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้เข้าร่วมการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษา แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) ครั้งที่ ๕๑ (51st SEAMEO Council Conference: SEAMEC) ผ่านระบบการประชุมทางไกล ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย พร้อมด้วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจ ราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวชฎารัตน์ สิงห์เดชากุล) ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่จากสำนักความสัมพันธ์ ต่างประเทศ สป. เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

ประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวในพิธีเปิดการประชุม
“เน้นย้ำการพัฒนาภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ท่ามกลางความท้าทายของวิกฤตโรคโควิด-๑๙”

๑. **พิธีเปิดการประชุม** การประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ จัดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการของ สิงคโปร์ โดยมี H.E. Dr. Radzi Jidin รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซีย ในฐานะประธาน สภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) เป็นประธานในพิธีเปิด และกล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุม ที่จะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับความพยายามในการพัฒนาภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ท่ามกลางการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ซึ่งมีความท้าทายอย่างมากและไม่ทราบ

ว่าจะสิ้นสุดเมื่อใด พร้อมทั้งแสดงความคาดหวังว่า องค์การซีมีโอจะยังคงดำเนินการตามพันธกิจเพื่อมุ่งพัฒนาการศึกษาของภูมิภาคเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและก้าวข้ามวิกฤตดังกล่าวได้ ที่ผ่านมาในการประชุม SEAMEO Congress 2021 ถือเป็นเวทีแห่งการเตรียมความพร้อมสำหรับนานาประเทศในการแสวงหาแนวทางที่จะพัฒนา ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของภูมิภาค เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้ง การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และการศึกษาทางไกล และท้ายสุดได้กล่าวมุ่งหวังถึงการแบ่งปัน แนวทางปฏิบัติที่ดี องค์ความรู้ และข้อริเริ่มใหม่ ๆ ร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาค

ประเทศไทยร่วมเสนอชื่อประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๕๑

๒. การเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ ประธานสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ (ประธานการประชุมฯ) และรองประธานสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ (รองประธานการประชุมฯ) เนื่องจาก H.E. Dr. Radzi Jidin รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซีย ในฐานะ ประธานสภาซีเมค ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งจากที่ประชุม สภาซีเมค ครั้งที่ ๕๐ ที่มาเลเซีย เป็นเวลา ๒ ปี (๒๕๖๒ – ๒๕๖๔) และตามธรรมเนียมปฏิบัติ ประเทศสมาชิกซีมีโอ ที่หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมจะได้รับเลือกตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาซีเมค (ประธานการประชุมฯ) และ ประเทศที่เป็นเจ้าภาพครั้งต่อไปจะได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองประธานสภาซีเมค (รองประธานการประชุมฯ) สำหรับครั้งนี้ ประเทศไทย โดยคุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอชื่อ H.E. Mr. Chan Chun Sing รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์ ดำรงตำแหน่งประธานสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ และประธานการประชุมฯ โดยมี สปป.ลาว ให้การสนับสนุน และอินโดนีเซียได้เสนอชื่อ

H.E. Dr. Leonor Magtolis Briones รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของฟิลิปปินส์ ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ (รองประธานการประชุม) โดยมีบรูไนดารุสซาลาม ให้การสนับสนุน ทั้งนี้ H.E. Mr. Chan Chun Sing รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์ ในฐานะประธานสภาซีเมค

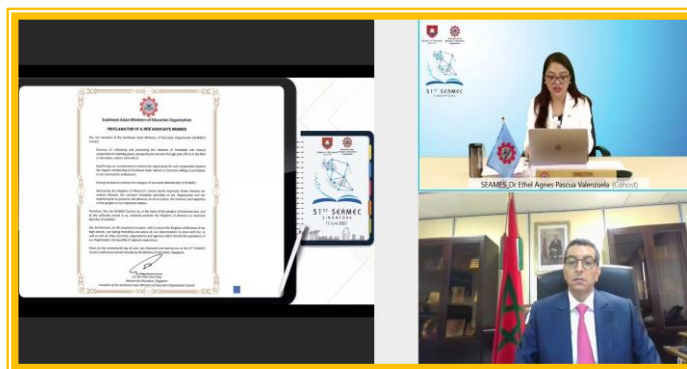

ครั้งที่ ๕๑ และประธานการประชุมฯ ได้กล่าวแสดงความยินดีที่ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งครั้งนี้ และพร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือประเทศสมาชิกซีมีโอเพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาภูมิภาค โดยเฉพาะช่วงวิกฤตของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งส่งผลให้ทุกโรงเรียนต้องปิดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศในภูมิภาคต้องเร่งแสวงหาแนวทางใหม่

ในการจัดการศึกษา โดยส่งเสริมความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ปกครอง เพื่อให้โรงเรียนสามารถกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ดิจิทัล การเสริมสร้างสาธารณูปโภค และเทคโนโลยี เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเสมอภาคและครอบคลุม

๓. การประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ แบ่งเป็น ๒ ช่วง ดังนี้

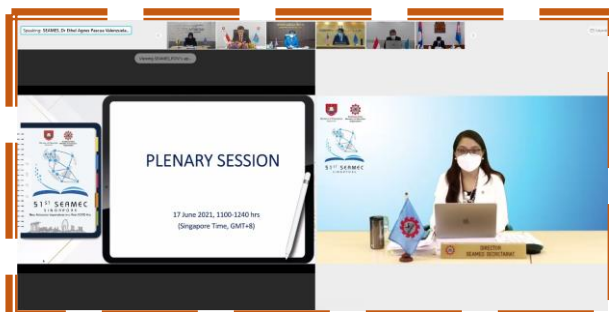
๓.๑ การประชุมวาระเฉพาะ (In-Camera Session) ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย ผู้แทนระดับรัฐมนตรีศึกษาจากประเทศสมาชิกซีมีโอ และสมาชิกสมทบซีมีโอ โดยที่ประชุมร่วมกันพิจารณาวาระสำคัญตามเอกสารประกอบการประชุม และรับรองร่างข้อมติของการประชุมวาระเฉพาะ จำนวน ๑๙ เรื่อง โดยมีเรื่องเข้าใหม่ ๑ เรื่อง คือ การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบของซีมีโอของราชอาณาจักรมอริอ็อกโก ทั้งนี้ ร่างข้อมติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ ครั้งที่ ๔๓ (43rd SEAMEO High Officials Meeting: HOM) เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓

มติที่ประชุมวาระเฉพาะ

“รับรองการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบของซีมีโอของราชอาณาจักรมอริอ็อกโก”

๓.๒ การประชุมเต็มคณะ (Plenary Session) ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย ผู้แทนระดับรัฐมนตรีศึกษาจากประเทศสมาชิกซีมีโอ สมาชิกสมทบซีมีโอ และผู้แทนระดับสูงจากหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสมทบ ศูนย์ระดับภูมิภาค เลขาธิการซีมีโอ และ โดยที่ประชุมร่วมกัน ตามเอกสารประกอบ ร่างข้อมติของการประชุม โดยมีเรื่องเข้าใหม่ ๑ เรื่อง ประชุม SEAMEO Congress การประชุมทางไกล) ทั้งนี้ ร่างข้อมติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ ครั้งที่ ๔๓ (43rd SEAMEO High Officials Meeting: HOM) เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓

ของซีมีโอ สำนักงาน องค์การภาคีเครือข่าย พิจารณาวาระสำคัญ การประชุมและรับรอง เต็มคณะ จำนวน ๒๑ เรื่อง คือ รายงานผลการจัด ปี ๒๕๖๔ ผ่านระบบ

๔. การประชุมเชิงยุทธศาสตร์ระดับรัฐมนตรีศึกษาของซีมีโอ ครั้งที่ ๕ (5th SEAMEO Strategic Dialogue of Education Ministers: SDEM 5) หัวข้อ “New Education Imperatives in a Post-COVID Era” จัดขึ้นในระหว่างการประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนถึงความจำเป็นด้านการศึกษาที่จะต้องตอบสนองต่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคและระดับโลกอย่างเร่งด่วน ตลอดจนการฟื้นฟูสถานการณ์ภายหลังโรคโควิด-๑๙ ซึ่งประเทศสมาชิกซีมีโอต้องร่วมกันผนึกกำลังและพัฒนาภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในหัวข้อย่อยที่ ๑ เรื่อง “Preparing Future-Ready Learners” (บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา ทิมอร์-เลสเต และ เวียดนาม) และหัวข้อย่อยที่ ๒ เรื่อง “Education as an Uplifting Force” (สปป.ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ ไทย) รวมทั้งพิจารณาแนวทางการร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม หรือแผนงานต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมและรู้จักภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยร่วมชูประเด็นในเวทีการประชุมระดับรัฐมนตรีศึกษาของซีมีโอ
“การเปลี่ยนแปลงสู่ระบบดิจิทัล การศึกษาปฐมวัย และ CODING”

๔.๑ คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวอภิปรายเรื่อง “Education as an Uplifting Force” โดยกล่าวถึงความท้าทายจากวิกฤตโควิด-๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อกระทรวงศึกษาธิการทั่วโลก จนทำให้ต้องปรับตัวในการนำดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ทั้งนี้ ครู นักเรียน ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต และเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ซึ่งหมายถึงการลงทุนเน้นการลงทุนในด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ และโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการลงทุนและการดูแลนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและขาดโอกาสเป็นพิเศษ ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบดิจิทัลจะเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ที่ทำให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ทุกอย่างได้ทันที่ และนักเรียนจะมีโอกาสได้ลองฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน จนสามารถรับรู้ถึงข้อผิดพลาดและความจำเป็นในการแก้ไข โดยมีครูให้ความช่วยเหลือตามขอข่าความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับประเด็น “การไม่ทิ้งเด็กไว้ข้างหลัง” เพราะเด็กทุกคนจะต้องเติบโตเต็มตามศักยภาพ มีรายได้เพียงพอ มีความรับผิดชอบ และเพลิดเพลินกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรปรับเปลี่ยนการบริหารงานโดยใช้ระบบและรูปแบบดิจิทัล ส่วนกระทรวงศึกษาธิการต้องเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล เพื่อช่วยลดภาระของครู ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน เพื่อให้ครูสามารถทุ่มเทเวลาในการชี้แนะ สอน และสอนพิเศษให้กับนักเรียน รวมทั้งช่วยให้ครูสามารถประเมินผลงานตนเองและระบุขอข่าและจุดเน้นที่ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของครูซึ่งการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานในระดับสูงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อนึ่ง การบรรลุผลสำเร็จจำเป็นต้องเรียนรู้จากแนวปฏิบัติที่ดี มีการประเมินค่า และปรับปรุงในสิ่งที่ตนเองทำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้อำนาจครูและเจ้าหน้าที่การศึกษาเพื่อสร้างความท้าทาย ตลอดจนการบริหารงานเพื่อให้เติบโตและประสบความสำเร็จ สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องไม่ละเลยการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาระดับปฐมวัยโดยการแนะนำหลักสูตรและการควบคุมศูนย์ดูแลเด็ก

นอกจากนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยังกล่าวถึงการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มีการนำหลักสูตรโค้ดดิ้ง (Coding) ไปใช้กับครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้เข้าใจในเรื่องของการให้เหตุผล ความเป็นเหตุและผล กระบวนการทางความคิด และความคิดที่สมเหตุสมผล รวมทั้งได้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโค้ดดิ้งโดยไม่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ (Unplugged coding) ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างมาก พร้อมทั้งได้กล่าวแสดงความคาดหวังว่าทุกประเทศที่ประสบความสำเร็จจากการปรับเปลี่ยนการศึกษาและองค์การซีมีโอจะได้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์กับประเทศอื่นที่กำลังจะเริ่มดำเนินการ

๔.๒ สารสำคัญจากการอภิปรายของประเทศสมาชิกซีมีโอ

๑) หัวข้อย่อยที่ ๑ เรื่อง “Preparing Future-Ready Learners”

บรูไนดารุสซาลาม เน้นส่งเสริมบทบาททางการศึกษาที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนในช่วงวิกฤตโรคโควิด-๑๙ ซึ่งจำเป็นต้องเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกอนาคตที่มีความซับซ้อน การให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เด็กเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาครูและนักเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาการเติบโตทางความคิดของนักเรียน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและสามารถแก้ไขปัญหากับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ตลอดจนการเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะของนักเรียน และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กัมพูชา ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมครู การพัฒนาสมรรถนะครู วิธีการสอนแบบใหม่ การนำดิจิทัลมาใช้จัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นการให้ความรู้ด้านเนื้อหา การผลิตเนื้อหาดิจิทัล การพัฒนาศาสตร์การสอนด้วยเทคโนโลยี การให้ทุนแก่นักเรียนที่ครอบครัวยากจนรายได้น้อย การพัฒนาการเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อเชื่อมต่อช่องว่างทางดิจิทัล การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้แบบตัวต่อตัวยังถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญมากกว่าการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันได้อย่างดี ตลอดจนมุ่งเน้นการปฏิบัติดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารงานโรงเรียนอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการฝึกอบรมด้านเทคนิคและการอาชีวศึกษา รวมทั้งสะเต็มศึกษา

ติมอร์-เลสเต เน้นเรื่องความรอบรู้ดิจิทัล การพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย การหามาตรการในการจัดการกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ และการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศสมาชิกซีมีโอเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กทุกเพศวัยสู่โลกอนาคต รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจของทางการศึกษา

เวียดนาม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะช่วงวิกฤตโรคโควิด-๑๙ ซึ่งต้องสนับสนุนความร่วมมือระหว่างครูและพ่อแม่ การเสริมสร้างสมรรถนะเด็กให้มีอิสระทางความคิด การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน พ่อแม่ และชุมชนโรงเรียน การใช้หลักการแบบองค์รวมในการจัดการศึกษา การปฏิรูปแผนงานและโครงการ การผสมผสานการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ทิ้งผู้เรียนคนใดไว้ข้างหลัง

๒) หัวข้อย่อยที่ ๒ เรื่อง “Education as an Uplifting Force”

สปป.ลาว เน้นการเรียนรู้ดิจิทัล การพัฒนาเครื่องมือและดิจิทัล การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรอบรู้ดิจิทัล การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ดิจิทัล การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ การติดตั้งสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสำรอง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับครูและนักเรียนในการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างทันท่วงที การเรียนรู้จากที่บ้านสำหรับนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล การกำหนดนโยบายด้านดิจิทัลและ ICT การฝึกอบรมและการใช้ประโยชน์จาก ICT การส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบดิจิทัล รวมทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

มาเลเซีย ให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมอุปกรณ์และการเชื่อมต่อต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูและนักเรียนให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันได้ รวมทั้งครูควรส่งเสริมความรับผิดชอบและความเป็นอิสระแก่นักเรียน อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นช่วงของการแพร่ระบาดโรคโควิด-๑๙ แต่โรงเรียนยังถือเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา ดังนั้น ประเทศสมาชิกซีมีโอต้องร่วมมือกันเพื่อแสวงหาแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งรวมถึงการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และการระดมเงินทุนและทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนการเรียนรู้ออกจากที่บ้าน เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ทิ้งผู้เรียนคนใดไว้ข้างหลัง

ฟิลิปปินส์ เน้นการเรียนรู้อิงดิจิทัลและการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัลเพื่อช่วยเหลือพ่อแม่ที่สถานะทางครอบครัวไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้หลายประเทศต้องออกมาตรการปิดประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาแผนงานและโครงการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง และแสวงหาแนวทางในการนำอุปกรณ์ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อิงดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถของนักเรียนในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัย การเพิ่มบทบาทและการมีส่วนร่วมของคนในสังคม รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ

ที่ประชุม SDEM ครั้งที่ ๕ ร่วมประกาศข้อพันธกิจสู่การปฏิบัติและรับรอง Singapore Statement “มุ่งความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพและไม่ทิ้งผู้เรียนคนใดไว้ข้างหลัง”

๔.๓ ในท้ายสุดของการประชุม SDEM ครั้งที่ ๕ รัฐมนตรีศึกษาของประเทศสมาชิกซีมีโอแห่งสภาองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) ได้ร่วมกันประกาศข้อพันธกิจสู่การปฏิบัติร่วมกันโดยลงมติรับรองถ้อยแถลงสิงคโปร์ (Singapore Statement) ซึ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์และภาคีหุ้นส่วน ในฐานะผู้ขับเคลื่อนที่มีบทบาทสำคัญต่อการพลิกโฉม

การศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างหลักประกันว่าทุกคน จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและไม่ทิ้งผู้เรียนคนใดไว้ข้างหลัง โดยมุ่งเน้นขยายความร่วมมือของภูมิภาค ดังนี้

๑) การขยายนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลายในอนาคต
 ๒) การเพิ่มความยืดหยุ่นในระบบการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความท้าทาย
 ๓) การส่งเสริมสภาพแวดล้อมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับระบบนิเวศการศึกษา ของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นพื้นที่ชายขอบและมีสถานะเศรษฐกิจอ่อนแอ มากที่สุด

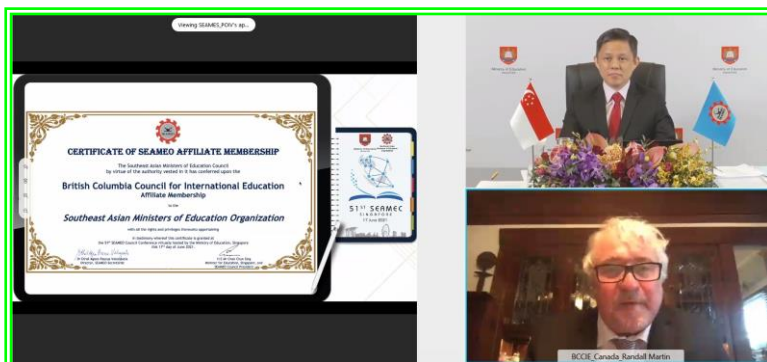
๔) การสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อโลกอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

๕) การทำงานร่วมกับศูนย์ระดับภูมิภาคต่างๆ ของซีมีโอเพื่อส่งเสริมจิตวิญญาณ แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๖) การสร้างสภาพแวดล้อมทางนโยบายที่เสริมสร้างความร่วมมือและภาคีหุ้นส่วน ระหว่างผู้ที่มีบทบาทสำคัญทางการศึกษา เพื่อพลิกโฉมการศึกษาและวิทยาศาสตร์ในลักษณะที่สอดคล้องกับ อัตลักษณ์และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๕. กิจกรรมสำคัญในระหว่างการประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ ๕๑ ได้แก่

๕.๑ พิธีมอบใบรับรองการเข้าเป็นหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสมทบซีมีโอ ให้แก่ British Columbia Council for International Education (BCCIE) บริหารงานโดย Dr. Randall MARTIN เข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี ๒๕๖๓ มีพันธกิจในการแสวงหาหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กร ในการบริหารจัดการความรู้ด้านการศึกษาระหว่างประเทศ ทั้งนี้ สถาบัน BCCIE และรัฐบาลแคนาดา มีความยินดี อย่างยิ่งที่ได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสมทบซีมีโอ ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันได้ให้การสนับสนุน และดำเนินโครงการ/กิจกรรมร่วมกับศูนย์ซีมีโอรีเทรค นครโฮจิมินห์ และสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ

สถาบัน BCCIE พร้อมสนับสนุนและดำเนินความร่วมมือกับภาคีหุ้นส่วน
 ในฐานะหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสมทบซีมีโอ

๕.๒ พิธีมอบรางวัลซีมีโอ

๑) รางวัล SEAMEO-Japan ESD Award เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ และกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเทศญี่ปุ่น (MEXT) จัดให้มีขึ้นเป็นประจำทุกปี เน้นเสริมสร้างความตระหนักและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในโรงเรียนและชุมชนของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒) รางวัล SEAMEO-Australia Education Links Award เป็นความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศออสเตรเลียและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี โดยในปีนี้รางวัลชนะเลิศเป็นของนักวิจัยชาวไทยและอินโดนีเซีย

๓) รางวัล SEAMEO Service Award เป็นรางวัลที่มอบให้กับบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการซีมีโอและศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ ซึ่งมีผลงานความสำเร็จด้านนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งอุทิศตนช่วยเหลือการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุพันธกิจและเป้าหมายขององค์กร ตามลำดับ

๕.๓ การเปิดตัวแผนยุทธศาสตร์ซีมีโอ ปี ๒๕๖๔-๒๕๗๓ เน้นประเด็นหลัก ๔ เรื่อง คือ

๑) การส่งเสริมภาวะผู้นำในระดับภูมิภาคและการเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติและระดับโลก ๒) การดำเนินโครงการ/แผนงานที่เป็นเลิศและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓) การสร้างภาคีหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการเสริมสร้างเครือข่าย และ ๔) การพลิกโฉมดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมุ่งแสวงหาแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกซีมีโอในการพัฒนาประเด็นสำคัญของซีมีโอ ๗ ประเด็น ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเสมอภาคและครอบคลุม โดยมีขอบข่ายการดำเนินงานตามประเด็นสำคัญของซีมีโอ ๗ ประเด็น ดังนี้

ด้านการศึกษา ได้แก่ ๑) การส่งเสริมการจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย ๒) การจัดการอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษา ๓) การเตรียมความพร้อมการศึกษาเพื่อเผชิญกับสถานะฉุกเฉิน ๔) การส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา ๕) การปฏิรูประบบการพัฒนาครู ๖) การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการอุดมศึกษาและการวิจัย ๗) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ๑) ความรอบรู้ด้านสุขภาพในเรื่องของสุขภาพจิตและสุขภาพทางจิตสังคม ๒) การบริหารทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องของเศรษฐกิจหมุนเวียน ๓) การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ๔) ความหลากหลายทางชีวภาพและเทคโนโลยีชีวภาพ ๕) ความมั่นคงทางอาหาร โภชนาการ และการเกษตรแม่นยำสูง ๖) วิทยาศาสตร์ข้อมูลวิทยาการวิเคราะห์ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ๗) สะเต็มศึกษาเพื่อสร้างแรงงานในอนาคต

ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ๑) การสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ประเพณี และนวัตกรรม ๒) กรอบจริยธรรมและกฎหมาย ๓) ความยืดหยุ่นและความรู้ดั้งเดิม ๔) สันติภาพและความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม ๕) ความรู้ทางวัฒนธรรมและการชื่นชมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโลกสมัยใหม่ ๖) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์ทางมรดกหรือวัฒนธรรม ๗) วิทยาศาสตร์มรดก

๕.๔ การนำเสนอเรื่อง “Bridging the Distance through Technology” โดย Ms. Alice Albright ประธานกรรมการบริหาร ภาควิชาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กล่าวถึงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้การส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ซึ่งรวมถึงการสร้างความร่วมมือกับภาควิชา และ การแสวงหาแนวทางช่วยเหลือให้เด็กสามารถกลับเข้าเรียนในโรงเรียนได้เหมือนเดิม โดยต้องไม่ละเลยว่าไม่ทิ้งผู้เรียนคนใดไว้ข้างหลัง และมุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น และเพียงพอ อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ เป้าหมายที่ ๔ เรื่องการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

อนึ่ง การประชุมสภาซีเมคเป็นการประชุมของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดขึ้นทุก ๒ ปี ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย รัฐมนตรีศึกษาของประเทศสมาชิก ๑๑ ประเทศ สมาชิกสมทบ ๕ ประเทศ และหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสมทบ ๖ แห่ง รวมทั้งเครือข่าย/ศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ และองค์การระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือซีมีโอ รับทราบความก้าวหน้า ผลสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน กิจกรรม และโครงการซีมีโอ และศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในปีที่ผ่านมา พิจารณานุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายของสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ พร้อมทั้งพิจารณาแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกซีมีโอ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้านการศึกษาในภูมิภาค ทั้งนี้ การประชุมหารือเชิงยุทธศาสตร์ระดับรัฐมนตรีศึกษาของซีมีโอ (SDEM) เป็นข้อริเริ่มจากที่ประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ ๔๗ เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ที่เวียดนาม โดยมุ่งประเด็นการพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ของภูมิภาคภายหลังปี ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดจัดขึ้นทุก ๒ ปี

สรุปและเรียบเรียงโดย นางสาวสิริภักดิ์ ธรรมบุศย์
 กลุ่มความร่วมมือระดับภูมิภาค
 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔